

Odeljenje za minimalno invazivnu hirurgiju gornjeg digestivnog trakta, X odeljenje
Klinika za digestivnu hirurgiju – I hirurška klinika, Klinički centar Srbije u Beogradu
Dr Koste Todorovića broj 6, 11000 Beograd
Tel. 011 /3663703, Web adresa: www.laphirurg.rs

KARCINOM JEDNJAKA

Definicija

Karcinom jednjaka je bolest kod koje dolazi do nastanka malignih ćelija unutar jednjaka. Jednjak je mišićna cev čija je uloga transport hrane od usta do želuca. Postoje dve osnovne vrste karcinoma jednjaka, planocelularni karcinom i adenokarcinom. Planocelularni karcinom nastaje od ćelija epitela jednjaka, i najčešće je lokalizovan u gornjim i srednjim segmentima jednjaka. Adenokarcinom nastaje iz žlezdanih ćelija i najčešće je lokalizovan u završnim delovima jednjaka.

Faktori rizika

- starost: 60 i više godina
- muški pol
- pušenje
- zloupotreba alkohola
- anamneza gastroezofagealne refluksne bolesti, posebno Barrett-ovog jednjaka
- postojanje ahalezije (hronično proširenje jednjaka)
- neke retke nasledne bolesti kao Plummer-Vinson-ova bolest ili tiloza
- jednjak oštećen toksičnim supstancama (bazom ili kiselinom)
- postojanje tumora glave ili vrata (česti udruženi tumori)
- infekcija humanim papiloma virusom (HPV)

Klinička slika

Kao najčešći simptom se javlja otežano gutanje tj. disfagija i gubitak u telesnoj masi i javlja se kao posledica suženja lumena jednjaka. Javljaju se još i povraćanje krvi, gorušica, povraćanje hrane, bol u grudima koji nije neposredno povezan sa jelom, kašalj koji je izazvan gutanjem.

Dijagnoza

Za postavljanje dijagnoze se koristi nekoliko metoda. Jedna je rendgenski snimak jednjaka uz korišćenje barijuma. Ovom metodom je moguće otkriti određene promene tj. abnormalnosti jednjaka. Za postavljanje dijagnoze se koristi i metoda poznata kao endoskopija pri kojoj se u jednjak ulazi kamerom. Prednost ovakvog pristupa se ogleda u tome što se omogućava direktna vizuelizacija promena i uzimanje tkiva radi biopsije. U okviru standardne dijagnostike spada i CT grudnog koša i trbuha.

Lečenje

Terapija izbora i prognoza bolesti zavise kao i kod većine malignih bolesti od stadijuma (da li je tumor lokalizovan samo u jednjaku ili je došlo do zahvatanja okolnih tkiva, organa ili udaljenih metastaza) i opšteg zdravstvenog stanja bolesnika. U lečenju ovog oboljenja se koriste:

- terapija zračenjem,
- hirurška terapija i
- hemoterapija.

Hirurška terapija je najčešća i ogleda se u odstranjivanju dela jednjaka zahvaćenog malignim ćelijama. Visoko energetskim zračenjem se takođe deluje na maligne ćelije, a hemoterapija predstavlja sistemsku terapiju i njom se maligne ćelije napadaju lekovima. Hemoterapija i terapija zračenjem mogu poboljšati tok bolesti i dužinu preživljavanja.

Prevenција

Prevenција se ogleda u prestanku pušenja i preteranog konzumiranja alkohola, kao i smanjenje ishrane sa mnogo masnoće, malo proteina i nisko kalorične hrane.

Dodatne informacije o Vašem zdravstvenom problemu, raspoloživim terapijskim opcijama i savete o korekciji načina ishrane možete naći na sajtu X odeljenja Klinike za digestivnu hirurgiju KCS u Beogradu – www.laphirurg.rs